

۱ - کدام گزینه به ترتیب از ویژگی گاه‌شماری بابلیان است و ویژگی گاه‌شماری مصریان نیست؟

- ① بر پایه‌ی گردش ماه به دور زمین تنظیم شده است. هر چهار سال یک بار به سال می‌افزودند و به قولی کیسه می‌گرفتند.
 ② سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد - هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
 ③ سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز بود - سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند.
 ④ سال به دوازده ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید - برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.

۲ - امروزه نقشه‌های تاریخی برای چه اموری مورد استفاده قرار می‌گیرد و اهمیت یافتن نقشه در مطالعه‌ی تاریخ از پیامدهای ارتباط کدام علوم است؟

- ① اطلاعات اقتصادی و جمعیتی - جغرافیا و تاریخ
 ② ارائه اطلاعات سیاسی و فرهنگی - جغرافیا و جامعه‌شناسی
 ③ ارائه اطلاعات جغرافیایی و اجتماعی - تاریخ و جامعه‌شناسی
 ④ ارائه اطلاعات سیاسی و جغرافیایی - تاریخ و جغرافیا

۳ - مردمان تمدن‌های و از پیشگامان تدوین و تنظیم گاه‌شماری بودند و درگاه‌شماری که در میان رایج بود، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.

- ① بین‌النهرین و روم باستان، مصری، بابلی‌ها
 ② میان رودان و مصریان باستان، خورشیدی قمری، بابلی‌ها
 ③ میان رودان و روم باستان، مصری، اوستایی‌ها
 ④ بین‌النهرین و مصریان باستان، هجری قمری، مصریان

۴ - در کدام گاه‌شماری، ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده است؟

- ① اوستایی
 ② یزدگردی
 ③ جلالی
 ④ دوازده حیوانی

۵ - چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

الف) نخستین پرسش تاریخ‌نگاران این است که رویدادهای تاریخی در چه زمان و مکانی رخ داده‌اند.

ب) در دوره‌ی ساسانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

ب) مصریان سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز محاسبه می‌کردند و در گاه‌شماری آنان سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

ت) رومیان از همان آغاز گاه‌شماری دقیقی داشتند و حدود دو قرن پس از آن‌که امپراتوری روم دین مسیحیت را رسمیت بخشید، تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه‌شماری رومیان تعیین شد.

ث) ابداع گاه‌شماری نتیجه‌ی تلاش مشترک دانشمندان علوم ریاضیات، نجوم و فیزیک بود.

- ① دو
 ② سه
 ③ چهار
 ④ یک

۶ - صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

الف) درگاه شماری بابلی، سال را به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌کردند و پنج روز اضافی را به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

ب) در دوره‌ی اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی و مصری و اوستایی متداول بود.

پ) مبدأ گاه‌شماری اوستایی، به تخت نشستن هر پادشاه بود.

ت) با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در سه قرن اخیر، مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند.

ث) ابن خلدون در بخشی از مقدمه‌ی کتاب العبر خود به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان پرداخته است.

- ① ص - ص - ص - ص - غ
 ② غ - ص - ص - ص - ص
 ③ غ - غ - ص - غ - ص
 ④ ص - غ - غ - ص - ص

۷ - کدام مورد یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، می‌باشد؟

- ① مسافرت مورخان به سرزمین‌ها برای بررسی رویدادهای تاریخی از نزدیک
 ② توجه پژوهشگران به دانش جغرافیای تاریخی
 ③ توجه پژوهشگران به رویدادهای تاریخی در بستر مکان و محیط
 ④ اهمیت یافتن نقشه در مطالعه‌ی تاریخ

۸ - نخستین گام باستان‌شناسان در بررسی و مطالعه‌ی آثار باستانی کدام است و کدام یک از مراحل فعالیت باستان‌شناسان حساس و نیاز به تجربه و دقت فراوان دارد؟

- ۱) کاوش و حفاری مکان‌های آثار باستانی - حفاری
 ۲) تعیین عمر آثار باستانی - کشف و شناسایی
 ۳) مرمت و تعمیر آثار باستانی - کشف و شناسایی
 ۴) شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی - حفاری

۹ - چرا گورستان‌ها و آرامگاه‌ها یکی از محوطه‌های باستانی محسوب می‌شوند؟

- ۱) منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردمان دوران پیش از تاریخ به‌شمار می‌روند.
 ۲) اشیای به‌دست آمده از داخل گورها و آرامگاه‌ها، شیوه‌ی تدفین مردگان و معماری‌ها، حاوی اطلاعات ارزنده‌ای درباره‌ی نظام اجتماعی، باورها و میزان پیشرفت‌های فنی مردمان و جوامع گذشته هستند.
 ۳) این آثار گوشه‌ای از فرهنگ و تمدن کهن، وضعیت سیاسی و اقتصادی مردمان دوران‌های تاریخی را به نمایش درمی‌آورند.
 ۴) منبع مهم نوشتاری برای شناخت دوره‌های تاریخی مخصوصاً اوایل تاریخ محسوب می‌شوند.

۱۰ - کدام گزینه با تصاویر زیر بی‌ارتباط است؟

- ۱) گاهی برخی از آثار و بناهای تاریخی به‌صورت اتفاقی، اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و یا عمرانی کشف می‌شوند.
 ۲) بروز برخی پدیده‌های طبیعی مانند سیل و زمین‌لرزه باعث نمایان شدن برخی آثار و بناهای تاریخی از دل زمین می‌شوند.
 ۳) آرامگاه شی‌هوانگ تی امپراتور چین باستان و سنگ‌نوشته‌ی روزتا به‌ترتیب توسط تعدادی از کشاورزان چینی و سربازان فرانسوی کشف شدند.
 ۴) حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند.

۱۱ - کدام گزینه به‌ترتیب پاسخ درست سؤالات زیر است؟

- الف) هدف علم «باستان‌شناسی» چیست؟
 ب) برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ از چه منابعی استفاده می‌شود؟
 پ) منظور از «مکان باستانی» چیست؟

- ۱) الف) شناخت انسان و جوامع و پژوهش در آثار باستانی، ب) اشیاء و شیوه‌ی تدفین مردگان و معماری و مصالح آرامگاه‌ها پ) تمام بناهایی که ساخته دست بشر و محصول اندیشه او هستند.
 ۲) الف) شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او، ب) نقاشی‌ها و اشیاء کشف‌شده از غارها، پ) به جاهایی که باستان‌شناسان در آنجا آثار باستانی و تاریخی را مطالعه و در مواردی کشف می‌کنند.
 ۳) الف) مطالعه و بررسی فرهنگ و شیوه‌ی زندگی انسان‌ها، ب) اشیاء و شیوه‌ی تدفین مردگان و معماری و مصالح آرامگاه‌ها، پ) تمام بناهایی که ساخته دست بشر و محصول اندیشه او هستند.
 ۴) الف) بررسی گذشته انسان‌ها و تغییرات فرهنگی در طول زمان، ب) اشیاء کشف‌شده از آرامگاه‌ها و شیوه‌ی تدفین مردگان، پ) تمامی ابزارها و بناهایی که ساخته دست بشر هستند.

۱۲ - مکان‌های باستانی و تاریخی از چه نظر متفاوت هستند و کدام بخش از آثار موزه‌ها از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار به‌شمار می‌آید؟

- ۱) نوع کشف و قدمت آن - اشیای به‌دست آمده از گورهای باستانی
 ۲) از نظر شکل و وسعت آن - نقاشی‌ها و اشیای کشف شده از غارها
 ۳) نوع کشف و قدمت آن - نقاشی‌ها و اشیای کشف شده از غارها
 ۴) از نظر شکل و وسعت آن - اشیای به‌دست آمده از گورهای باستانی

۱۳ - به‌ترتیب کدام گزینه مرحله‌ی حفاری در باستان‌شناسی را تعریف می‌کند و نخستین اقدام باستان‌شناسان در این مرحله در برخورد با بنای تاریخی چیست؟

- ۱) شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی می‌باشد. - نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند.
 ۲) شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی می‌باشد. - تمامی مشخصاتش را به‌طور دقیق ثبت می‌کنند.
 ۳) بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند. - تمامی مشخصاتش را به‌طور دقیق ثبت می‌کنند.
 ۴) بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که درون خاک قرار گرفته‌اند. - نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌کنند.

۱۴ - انسان‌های نخستین به غیر از سنگ، از چه موارد دیگری برای ساخت ابزار استفاده می‌کرد؟

- ۱) مس و قلع
 ۲) استخوان و چوب
 ۳) مس و چوب
 ۴) مفرغ و استخوان

۱۵ - کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) فرعون از قدرت و اعتبار زیادی برخوردار بود.
 ۲) آنچه فرعون می‌گفت از زبان یکی از خدایان بود.
 ۳) فرمان فرعون می‌بایست بی‌چون و چرا اجرا شود.
 ۴) جانشین فرعون توسط کاهنان انتخاب می‌شد.

۱۶ - به چه دلیلی ساکنان منطقه‌ی بین‌النهرین با حفر آبراه‌ها زمین‌های وسیعی را به زیر کشت بردند و به چه علت دشت‌های حاصلخیز بین‌النهرین مهد کهن‌ترین تمدن‌ها شد؟

- ۱) کمبود بارندگی - افزایش جمعیت و توسعه کشاورزی در منطقه
 ۲) کوهستانی بودن منطقه - رسوبات رودهای منطقه‌ی بین‌النهرین
 ۳) عدم امکان کشت دیم - رسوبات رودهای منطقه‌ی بین‌النهرین
 ۴) افزایش جمعیت و نیاز به تولید خوراک مازاد - افزایش جمعیت و توسعه کشاورزی در منطقه

۱۷ - هریک از گزاره‌های زیر به ترتیب درباره‌ی کدام یک از تمدن‌های نخستین است؟ (الف) خدایان متعددی را می‌پرستیدند و اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است.

(ب) فرمانده‌ی این قوم امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت.

(پ) شهرت فرمانروای این سلسله به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او برجای مانده و به عنوان نخستین سند قانون‌گذاری جهان به شمار می‌رود.

(ت) به زندگی بعد از مرگ باور داشتند و معتقد بودند که روح پس از مرگ مدتی سرگردان می‌ماند و سپس به جسم انسان بازمی‌گردد.

(ث) (تصویر مقابل) لوح گلی مربوط به این تمدن است.

- ۱) بابل - آموری - سومر - بابل قدیم - آشور
 ۲) سومر - آموری - آگدی - بابل جدید - سومر
 ۳) بابل - آگدی - سومر - بابل جدید - آشور
 ۴) سومر - آگدی - بابل قدیم - مصر - سومر

۱۸ - جغرافیای تمدن شامل سرزمین‌های سمت غرب فلات ایران می‌شود و اولین شهرها در ناحیه‌ی جنوبی بین‌النهرین، معروف به به وجود آمدند.

- ۱) بین‌النهرین - اکد
 ۲) ایلام - سومر
 ۳) ایلام - اکد
 ۴) بین‌النهرین - سومر

۱۹ - افروختن آتش در کارگیری آن در چه دورانی بود؟ و گسترش صید آبزیان مربوط به کدام دوره است؟

- ۱) پیش از تاریخ - فراپارینه سنگی
 ۲) پس از تاریخ - میان سنگی
 ۳) پیش از تاریخ - عصر مس و مفرغ
 ۴) پس از تاریخ - عصر تیروکمان

۲۰ - در هزاره‌ی سوم قبل از میلاد، کدام رویداد، موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد؟

- ۱) تأسیس سلسله‌ی اموری‌ها و اهمیت یافتن بابل در تجارت بین‌المللی
 ۲) موفقیت شهرهای جنوب بین‌النهرین (سومر) در تشکیل حکومت و تأسیس دولت-شهرها
 ۳) تشکیل یک امپراتوری بزرگ توسط سارگن اکدی که از مدیترانه تا زاگرس گسترده بود.
 ۴) افزایش جمعیت و تولید مازاد بر خوراک که گسترش روستاها و شکل‌گیری شهرها را در پی داشت.

۲۱ - کدام قوم قرن‌ها در جنوب هند دارای زندگی مستقلی بودند؟

- ۱) وداها
 ۲) ایندراها
 ۳) ریگ‌ودا
 ۴) دراویدی‌ها

۲۲ - با توجه به عبارت‌های داده شده، همه‌ی موارد کدام گزینه درست است؟

(الف) از نظر بودا، هشت راه مقدسی که از طریق آن‌ها می‌توان به نیروانا رسید عبارت‌اند از: صداقت ورزی در ایمان، نیت، گفتار، کردار، زندگانی، کوشش، پندار و مراقبه.
 (ب) ساکنان تمدن سند، در جلگه‌های آبرفتی و حاصلخیز اطراف رود سند، به کشت محصولات چون گندم، برنج و پنبه پرورش دام به ویژه گاومیش و گوسفند می‌پرداختند.
 (پ) وجه تشابه آریاییان هند با آریایی‌های ایرانی، اعتقاد به خدای غیرمادی و مافوق طبیعت بود و پرستش خدایان گوناگون به‌عنوان یکی از مظاهر طبیعت، وجه تشابه آنان با سایر اقوام هند و اروپایی بود.

(ت) تعالیم بودا، با وجود مخالفت و دشمنی برهمنان در هند، رواج پیدا کرد و سپس از آنجا به مناطق دیگر آسیا از جمله چین و تبت راه یافت.

(ث) یافته‌های باستان‌شناسی نشان داده است که ساختن شهرها براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسان از ویژگی‌های ساکنان تمدن چین بود.

- ۱) ث - ب - ت
 ۲) ت - ث - الف
 ۳) الف - پ - ت
 ۴) ث - پ - ب

۲۳ - کدام یک از گزینه‌های زیر از وظایف برهمنان هند باستان نبود؟

- ۱) حفظ و پاسداشت سرودهای وداها
 ۲) تعلیم آموزه‌های دینی
 ۳) اجرای آداب مذهبی
 ۴) اجرای مراسم قربانی کردن

۲۴ - چرا در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است؟

- ① اتحاد و انسجام سیاسی ② موقعیت ویژه جغرافیایی ③ روی کار آمدن سلسله چه‌این ④ رواج آیین کنفوسیوس

۲۵ - پس از مرگ چه کسی چین دچار آشوب و جنگ داخلی شد و بعد از وی کدام سلسله روی کار آمد؟

- ① چندراگوپتا - چه‌این ② شی‌هوانگ‌تی - هان ③ چندراگوپتا - هان ④ شی‌هوانگ‌تی - چه‌این

۲۶ - در زمان کدام سلسله دیوار بزرگ چین تکمیل شد؟ در دوران سلسله هان، کدام آیین به چین راه یافت؟ اساس تعالیم کنفوسیوس بر روی چه موضوعی بود؟

- ① هان - کنفوسیوس - دین و خدایان چینی
 ② چه‌این - بودا - چگونگی رفتار مردم و چگونگی ترویج رفتار مناسب توسط حاکمان
 ③ چه‌این - بودا - دین و خدایان چینی
 ④ هان - کنفوسیوس - چگونگی رفتار مردم و چگونگی ترویج رفتار مناسب توسط حاکمان

۲۷ - زادگاه فلسفه کدام دولت - شهر یونان باستان است؟

- ① اسپارت ② مقدونیه ③ آتن ④ کارناژ

۲۸ - کدام مورد از نتایج گرویدن کنستانتین به دین مسیحیت در امپراتوری می باشد؟

- ① سخت‌گیری پیشوایان یهودی علیه مسیحیان ② دین مسیحیت در امپراتوری روم رسمیت پیدا کرد.
 ③ رومیان بر علیه کنستانتین قیام کردند. ④ برخی از اندیشه‌های ایران در امپراتوری روم گسترش یافت.

۲۹ - از میان مهم‌ترین دولت - شهرهای یونانی کدام یک مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری بود و در جنگ پلوپونزی که میان آتن و اسپارت رخ داد کدام حکومت به طور پنهانی به اسپارت کمک مالی کرد و سرانجام این جنگ چه شد؟

- ① اسپارت - اشکانی - شکست اسپارت ② آتن - هخامنشی - پیروزی اسپارت ③ اسپارت - هخامنشی - پیروزی آتن ④ آتن - اشکانی - شکست آتن

۳۰ - به ترتیب تصویر زیر چه مکانی را نشان می‌دهد و در کجا قرار دارد و سنگ‌نوشته شاپور در کعبه زرتشت در نقش رستم چه چیزی را بازگو می‌نماید؟

- ① بقایای کاخ کنوسوس در کرت - شرح جنگ‌های شاپور یکم با یونانیان
 ② معبد پارتنون در آکروپولیس آتن - شرح جنگ‌های شاپور یکم با یونانیان
 ③ بقایای کاخ کنوسوس در کرت - شرح جنگ‌های شاپور یکم با رومیان
 ④ معبد پارتنون در آکروپولیس آتن - شرح جنگ‌های شاپور یکم با رومیان

۳۱ - رومیان با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و نظام دولت - شهری، چه نوع حکومتی را تأسیس کردند و در این نظام، رئیس قوه اجرایی چگونه انتخاب می‌شد و کدام قسمت از امپراتوری روم توسط اقوام بیابانگرد نابود شد؟

- ① امپراتوری روم - توسط مجلس سنا برای دوره چهارساله - شرقی ② جمهوری رم - از میان اعضای مجلس سنا برای دوره یکساله - غربی
 ③ امپراتوری روم - از میان اعضای مجلس سنا برای دوره یکساله - شرقی ④ جمهوری رم - توسط مجلس سنا برای دوره چهارساله - غربی

۳۲ - به ترتیب کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) عصر تاریکی به چه دورانی گفته می‌شود؟

ب) به ترتیب کدام دولت - شهر یونان جنگاور بود و کدام زادگاه مردم‌سالاری به‌شمار می‌رفت؟

پ) چه مناطقی همواره به‌منظور گسترش قلمرو و توسعه نفوذ فرهنگی و اقتصادی مورد یورش فرمانروایان دولت - شهرهای یونانی قرار می‌گرفت؟

ت) رهبر سیاستمدار آزادی‌خواه آتن که به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت، چه کسی بود؟

- ① دوران درگیری‌های آتن و اسپارت در فاصله سال‌های ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م - اسپارت، آتن - بین‌النهرین - پریکلس
 ② یونان رو به انحطاط از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م - اسپارت، آتن - آسیای صغیر - پریکلس
 ③ یونان رو به انحطاط از ۱۱۰۰ تا حدود ۷۰۰ ق.م - آتن، اسپارت - مصر و ایران - فیلیپ دوم
 ④ دوران درگیری‌های آتن و اسپارت در فاصله سال‌های ۴۳۱ تا ۴۰۴ ق.م - آتن، اسپارت - آسیای صغیر - فیلیپ دوم

۳۳ - به ترتیب کدام گزینه با عبارات زیر در ارتباط است؟

- الف) عصر دولت - شهرها
ب) جمهوری رم
پ) امپراطوری روم
ت) عمر دولت - شهرها
ث) جمهوری رم

- ۱) جنگ‌های ایران و یونان - نگارش نخستین قانون توسط سولون - قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس - سقوط امپراطوری روم غربی - دیکتاتوری ژولیوس سزار و قتل او
۲) نگارش نخستین قانون توسط سولون - دیکتاتوری ژولیوس سزار و قتل او - سقوط امپراطوری روم غربی - جنگ‌های ایران و یونان - قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس
۳) قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس - جنگ‌های ایران و یونان - دیکتاتوری ژولیوس سزار و قتل او - نگارش نخستین قانون توسط سولون - سقوط امپراطوری روم غربی
۴) سقوط امپراطوری روم غربی - قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس - نگارش نخستین قانون توسط سولون - دیکتاتوری ژولیوس سزار و قتل او - جنگ‌های ایران و یونان

۳۴ - کدام گزینه مهم‌ترین منبع نوشتاری غیرایرانی تاریخ باستان به شمار می‌رود؟

- ۱) تورات یهودیان ۲) تاریخ هرودت ۳) انجیل مسیحیان ۴) اوستای زرتشتیان

۳۵ - کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقات درباره‌ی تاریخ ایران باستان در دویست سال گذشته چه دستاوردی داشته است؟

- ۱) اطلاعاتی از یک‌جانشینی و کشاورزی اقوام آریایی و همچنین تقسیم‌بندی جدید از تاریخ ایران باستان ارائه داد.
۲) اطلاعات ارزشمندی درباره‌ی وضعیت ایران باستان در همه‌ی ابعاد اجتماعی، اقتصادی و دانش فنون به دست آمد.
۳) این کاوش‌ها، تمایل و علاقه‌ی اروپاییان به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن را دو چندان کرد.
۴) انجام کاوش‌های باستان‌شناسی باعث شد که کشورهای اروپایی به ویژه فرانسه امتیاز انحصاری کاوش‌های گسترده‌ای در شوش و فارس را به دست آوردند.

۳۶ - به ترتیب در زمان کدام پادشاه قاجار و چه کسی موفق به خواندن خط میخی شد و مورخان تا دویست سال پیش، از کدام سلسله حکومتی ایران باستان «تا حدودی» شناخت داشتند؟

- ۱) محمدشاه، سر هنری راولینسون - اشکانیان ۲) ناصرالدین‌شاه، ارنست هرتسفلد - سلوکیان
۳) ناصرالدین‌شاه، سر هنری راولینسون - اشکانیان ۴) محمدشاه، ارنست هرتسفلد - سلوکیان

۳۷ - صحیح یا غلط بودن عبارات‌های زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

- الف) محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن بوده و مطالب راجع به دوره‌ی هخامنشی در آنها با واقعیت تاریخی انطباق دارد.
ب) سنگ‌نوشته‌ی شاپور دوم در کعبه‌ی زرتشت در نقش رستم شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند.
پ) شاید یکی از دلایل ضعف تاریخ‌نگاری در ایران باستان، این باشد که سنت شفاهی، بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت کتابت بوده است.
ت) کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یک‌جانشینی و کشاورزی روی آورده بودند.

- ۱) غ - ص - ص - غ ۲) ص - غ - غ - ص ۳) ص - ص - ص - غ ۴) غ - غ - ص - ص

۳۸ - قبل از کدام رویداد، آگاهی تاریخی مورخان ایرانی آمیخته با افسانه بود؟

- ۱) ترجمه‌ی خدای‌نامه‌ها ۲) کاوش باستانی تخت جمشید
۳) رمزگشایی خط میخی ۴) ورود جهانگردان اروپایی به ایران و تهیه‌ی گزارش و تصویر از آثار و بناهای تاریخی

۳۹ - کدام هنر یا صنعت از موفقیت‌های چشمگیر مردم فلات ایران نیست؟

- ۱) خانه‌سازی ۲) سفالگری ۳) کشتی‌سازی ۴) فلزکاری

۴۰ - دوران تاریخی فلات ایران با کدام دوره شروع می‌شود؟

- ۱) تاریخ مادها که اطلاعات مکتوبی دارد. ۲) تاریخ آشورها به جهت هجوم به فلات ایران
۳) تاریخ ایلام که اطلاعات مکتوبی درباره‌ی آن وجود دارد. ۴) تاریخ سومری‌ها به جهت تبادل فرهنگی و هنری با فلات ایران

۴۱ - کدام گزینه شامل سرزمین‌های اصلی ایلامیان نیست؟

- ۱) جلگه‌ی خوزستان ۲) منطقه‌ی کوهستانی زاگرس شمالی ۳) منطقه‌ی کوهستانی زاگرس جنوبی ۴) منطقه‌ی کوهستانی زاگرس میانی

۴۲ - به ترتیب کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تمدن ایلام نادرست است و جنگ‌های ایران و یونان در دوره کدام حکومت اتفاق افتاد؟

- ۱) حکومت و تمدن ایلام، همواره با همسایگان بین‌النهرینی خود مانند سومریان، اکدی‌ها و آشوریان ارتباط تنگاتنگ سیاسی، فرهنگی و تجاری داشت - سلوکیان
- ۲) در قلمرو ایلام، شهرنشینی رونق داشت، شوش در مرکز جلگه خوزستان یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود. - هخامنشیان
- ۳) حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر سومریان در قرن ۷ ق. م دچار انحطاط و فروپاشی شد - سلوکیان
- ۴)

شهر بزرگ و آباد شوش در قلمرو ایلام که در نتیجه یورش آشوریانیال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله سلوکیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت - هخامنشیان

۴۳ - به ترتیب کدام گزینه پاسخ سؤال‌های زیر می‌باشد؟

الف) شهر شوش، در اثر یورش با خاک یکسان شده بود و در دوران سلسله دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت و پایتخت ایلامیان در بخش شرقی قلمرو خود نام داشت.

ب) معبد چغازنبیل در نزدیکی کدام شهر قرار دارد و محبوب‌ترین خدای ایلامی چه نام داشت؟

- ۱) آشور بانیپال، هخامنشیان، انزان - شهر شوش، اینشوشیناک
- ۲) اکتاویان، هخامنشیان، انزان - شهر انشان، اینشوشیناک
- ۳) آشور بانیپال، اشکانیان، انشان - شهر شوش، الهه مادر
- ۴) اکتاویان، اشکانیان، انشان - شهر انشان، الهه مادر

۴۴ - اقوام آریایی حدوداً چه زمانی وارد فلات ایران شده و در چه ناحیه‌ای مستقر شدند؟

- ۱) ۱۵۰۰ ق.م - مرکز و شرق
- ۲) ۹ ق.م - مرکز و غرب
- ۳) ۱۵۰۰ ق.م - مرکز و غرب
- ۴) ۹ ق.م - غرب و شرق

۴۵ - کدام گزینه به ترتیب معرف تصاویر روبه روست؟

(ب) (الف)

- ۱) آرامگاه داریوش سوم - تخت جمشید - استان فارس (تصویر ب)
- ۲) دروازه ملل، نماد حکومت جهانی هخامنشیان - تخت جمشید - استان فارس (تصویر الف)
- ۳) نقش برجسته‌ی داریوش بزرگ - تخت جمشید - استان فارس (تصویر الف)
- ۴) مقبره و نقش برجسته‌ی نقش رستم - مرودشت - استان فارس (تصویر ب)

۴۶ - نام مادها برای اولین بار در آمده است و در دوران فرمانروایی مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد و در زمان فرمانروایی قلمرو اشکانیان به نهایت وسعت خود رسید.

- ۱) تاریخ هرودت - اردشیر دوم - مهرداد یکم
- ۲) تاریخ هرودت - اردشیر سوم - مهرداد دوم
- ۳) سالنامه‌های شاهان آشوری - اردشیر سوم - مهرداد یکم
- ۴) سالنامه‌های شاهان آشوری - اردشیر دوم - مهرداد دوم

۴۷ - به ترتیب چه عاملی زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد و حکومت ماد در زمان فرمانروایی چه کسی به اوج قدرت رسید؟

- ۱) یورش‌ها و غارتگری‌های پیاپی آشوریان - آستیاگ
- ۲) بنای شهر هگمتانه توسط دهیوک و انتخاب این شهر به عنوان مرکز حکومت - آستیاگ
- ۳) یورش‌ها و غارتگری‌های پیاپی آشوریان - هوخشتر
- ۴) بنای شهر هگمتانه توسط دهیوک و انتخاب این شهر به عنوان مرکز حکومت - هوخشتر

۴۸ - پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آورده شده است؟

الف) کدام گزینه از اقدامات کوروش بزرگ می‌باشد؟

ب) به نظر مورخان، اقوام هند و اروپایی ابتدا در حوالی کدام دریا و دریاچه می‌زیستند؟

پ) با توجه به خط زمان سلسله هخامنشیان، کدام رویداد زودتر از بقیه به وقوع پیوسته است؟

- ۱) تصرف مصر - دریای سیاه - شکست و قتل کوروش کوچک از اردشیر دوم
- ۲) لشکرکشی به آسیای صغیر - دریاچه آرال - فتح بابل توسط کوروش بزرگ
- ۳) نوسازی ارتش و تشکیل سپاه جاویدان - دریای مدیترانه - فتح مصر توسط کمبوجیه
- ۴) فتح بابل - دریاچه کاسپین - جنگ‌های ایران و یونان

۴۹ - هریک از وقایع زیر توسط کدام پادشاه ایران باستان به وقوع پیوست؟

- (الف) لیاقت و درایت پدر را نداشت، به خوش گذرانی و گردآوری ثروت می پرداخت و بزرگان طوایف ماد و توده مردم از عملکرد او راضی نبودند.
 (ب) حکومت لیدی و سایر دولت-شهرهای آنجا را شکست داد و شهر ثروتمند سارد و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد.
 (پ) در جنگی برادر خود را شکست داد و به قتل رساند و پادشاه ایران در دوران هخامنشیان شد.
 (ت) در زمان حکومت او، مصر به تصرف هخامنشیان درآمد و قلمروی این حکومت به نهایت وسعت و عظمت خود رسید.

- ① آستیاگ - داریوش بزرگ - کوروش کوچک - داریوش بزرگ
 ② هوخشتر - اردشیر دوم - دهیوک - کوروش کوچک
 ③ آستیاگ - کوروش بزرگ - اردشیر دوم - کمبوجیه
 ④ هوخشتر - داریوش بزرگ - کمبوجیه - کوروش بزرگ

۵۰ - حکومت ساسانیان با اقدامات کدام پادشاهان، گسترش یافت و تثبیت شد؟

- ① خسرو انوشیروان - قباد یکم
 ② اردشیر بابکان - یزدگرد سوم
 ③ خسرو پرویز - شیرویه
 ④ شاپور یکم - شاپور دوم

۵۱ - خسرو پرویز فرزند که بود و چگونه به تاج و تخت رسید؟

- ① پسر هرمز - با حمایت امپراتوری روم
 ② پسر خسرو انوشیروان - با حمایت امپراتوری روم
 ③ پسر هرمز - با حمایت بزرگان خاندان ساسانی
 ④ پسر خسرو انوشیروان - با حمایت بزرگان خاندان ساسانی

۵۲ - هر یک از رخدادهای زیر، مربوط به کدام حکومت ایران باستان است؟ (به ترتیب)

- (الف) جنبش اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک
 (ب) جنگ با روم در منطقه‌ی حرّان با فرماندهی سردار بی‌باک ایرانی، سورنا
 (پ) پرستش اهوره مزدا و برخی از خدایان کهن ایرانی هم‌چون میترا
 (ت) مردم در پیروی از دین خود آزاد بودند و فرهنگ و عقاید اقوام دیگر قابل احترام بود.

- ① اشکانیان - ساسانیان - مادی‌ها - هخامنشیان
 ② اشکانیان - اشکانیان - ساسانیان - مادی‌ها
 ③ ساسانیان - اشکانیان - مادی‌ها - هخامنشیان
 ④ ساسانیان - هخامنشیان - اشکانیان - مادی‌ها

۵۳ - کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

- (الف) سلوکوس پس از چند سال فرمانروایی، پایتخت خود را به کدام شهر منتقل کرد؟
 (ب) اولین پایتخت اشکانیان کدام شهر بود؟
 (پ) چه کسی از خاندان ساسانی، در پارس اعلام استقلال کرد؟
 (ت) چه کسی با پشتیبانی بزرگان، هرمز چهارم را از قدرت برکنار نمود؟
 (ث) نقش برجسته خسرو پرویز در کجا واقع شده است؟

- ① سلوکیه - نسا - بابک - بهرام چوبین - طاق بستان، کرمانشاه
 ② سلوکیه - صد دروازه - اردشیر - شیرویه - نقش رستم، فارس
 ③ انطاکیه - صد دروازه - اردشیر - شیرویه - نقش رستم، فارس
 ④ انطاکیه - نسا - بابک - بهرام چوبین - طاق بستان - کرمانشاه

۵۴ - در زمان فرمانروایی کدام یک از پادشاهان ساسانی جنبش بزرگی علیه نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک پدید آمد؟

- ① شاپور اول
 ② انوشیروان
 ③ قباد
 ④ خسرو پرویز

۵۵ - در زمان کدام پادشاه ساسانی، حکومت با جنبش اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک مواجه شد؟

- ① خسرو پرویز
 ② قباد یکم
 ③ خسرو انوشیروان
 ④ شاپور دوم

۵۶ - به چه دلیل هخامنشیان برای اداره قلمروی خویش نیازمند شیوه‌های مدیریتی تازه و تشکیلات حکومتی کارآمدی بودند؟

- ① به دلیل وسعت سرزمین هخامنشی
 ② کهنه بودن و به روز نبودن سیستم حکومتی هخامنشیان
 ③ به دلیل وسعت سرزمین‌های تحت حاکمیت با اقوام و فرهنگ‌ها و آداب و رسوم متفاوت
 ④ برای مقابله با دشمنان و تجزیه طلبان داخل سرزمین‌های تحت حاکمیت هخامنشیان

۵۷ - خاندان کارن یکی از خاندان‌های معروف اشکانی متعلق به چه ناحیه‌ای بودند؟

- ① نهاوند
 ② همدان
 ③ سیستان
 ④ ری

۵۸- نیروی دریایی هخامنشی در زمان کدام پادشاه تأسیس شد و کدام یک اقدام به تشکیل سپاه جاویدان نمود؟

- ۱) کورش - داریوش یکم ۲) داریوش یکم - داریوش یکم ۳) کمبوجیه - داریوش دوم ۴) خشایارشا - داریوش دوم

۵۹- گزاره‌های زیر به ترتیب مربوط به نظام حکومتی کدام سلسله در دوران ایران باستان است؟

الف) پادشاهان این سلسله تشکیلات اداری را انسجام و نظم بخشیدند و بدین ترتیب از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به‌طور محسوسی کاسته شد.
 ب) این حکومت دارای دو مجلس بود که اعضای آن پادشاه را در امر حکمرانی یاری می‌کردند و در تعیین جانشین پادشاه و تصمیم‌گیری برای جنگ و صلح نقش داشتند.
 ج) شاهان این حکومت، خود را بی‌نیاز از مشورت با بزرگان و مشاوران نمی‌دانستند و یک گروه مشورتی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی، اداری و احتمالاً مذهبی و حقوقی در کنار پادشاه حضور داشتند.

د) در دوران این حکومت، قدرت و مناصب مهم سیاسی، اداری و نظامی در اختیار یونانیان بود؛ آنان برای تحکیم سلطه خود، یونانیان زیادی را به ایران کوچاندند.

- ۱) ساسانیان - سلوکیان - هخامنشیان - اشکانیان ۲) ساسانیان - اشکانیان - هخامنشیان - سلوکیان
 ۳) هخامنشیان - اشکانیان - ساسانیان - سلوکیان ۴) هخامنشیان - سلوکیان - اشکانیان - ساسانیان

۶۰- در رأس تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان قرار داشت؛ و همچنین در زمان حکومت هخامنشی به نهایت گسترش خود رسید و دیوان شاهی وظیفه را برعهده داشت.

- ۱) شاه - داریوش یکم - بازرسی و نظارت بر کار صاحب‌منصبان حکومتی
 ۲) بزرگ فرمادار - کورش - نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه‌ها، و اسناد و نوشته‌های دولتی
 ۳) شاه - داریوش یکم - نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه‌ها، اسناد و نوشته‌های دولتی
 ۴) بزرگ فرمادار - کورش - بازرسی و نظارت بر کار صاحب‌منصبان حکومتی

۶۱- در کدام گزینه صحیح یا غلط بودن هریک از عبارتهای زیر به درستی بیان شده است؟

- کورش بزرگ از طریق احترام به دین و فرهنگ مردم سرزمین‌های فتح‌شده، وفاداری و پشتیبانی آنان را نسبت به خود جلب کرد.
 - نظام سیاسی، اداری که داریوش یکم ایجاد کرد به دو بخش تشکیلات اداری استانی و تشکیلات ساتراپی تقسیم می‌شد.
 - فرمانروایان سلوکی همچنین به سیاست آزادی و مدارای دینی پادشاهان هخامنشی ادامه دادند.
 - معروف‌ترین خاندان‌ها در دوران اشکانی عبارت بودند از: کارن یا قارن در نیاوند، سورن در سیستان و مهران در ری

- ۱) ص - غ - غ - ص ۲) غ - ص - غ - ص ۳) غ - ص - ص - غ ۴) غ - غ - ص - ص

۶۲- برگزاری جشن‌ها از سوی مردم، نشانگر چه بود؟

- ۱) وفاداری به خانواده ۲) برکت محصولات کشاورزی ۳) وفاداری خود را به شاه ابراز کند ۴) ورزش و سلامتی جامعه

۶۳- کدام گزینه به ترتیب مربوط به عبارتهای زیر است؟

الف) کدام تقسیم‌بندی اجتماعی، میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به‌شمار می‌رفت؟
 ب) در دوره ساسانیان دامنه اختیارات و قدرت پدر در خانواده، چگونه کاهش یافت؟
 ج) ویژگی برجسته جشن‌های باستانی بود و عامل مؤثری در به‌شمار می‌آمد.

- ۱) الف) تقسیم‌بندی بر پایه شغل و پیشه افراد ب) با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش قشرهای اجتماعی ج) عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند - تقویت هویت جمعی
 ۲) الف) تقسیم‌بندی براساس رده‌بندی قبیله‌ای ب) با افزایش قدرت خاندان شاهی و گسترش مناصب اجتماعی ج) جشن و شادی و تفریح - تقویت حس فرمانبرداری از شاه
 ۳) الف) تقسیم‌بندی بر پایه شغل و پیشه افراد ب) با افزایش قدرت خاندان شاهی و گسترش مناصب اجتماعی ج) عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند - تقویت هویت جمعی
 ۴) الف) تقسیم‌بندی براساس رده‌بندی قبیله‌ای ب) با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش قشرهای اجتماعی ج) جشن و شادی و تفریح - تقویت حس فرمانبرداری از شاه

۶۴- با توجه به عبارتهای زیر، کدام گزینه صحیح است؟

الف) در دوران ساسانیان، موبدان زرتشتی، مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند.
 ب) جنبش مزدک در زمان پادشاهی خسرو انوشیروان، پایه‌های نظام طبقاتی ساسانی را به شدت لرزاند.
 ج) خانواده گسترده تا عهد هخامنشی تداوم داشت، اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی، به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد.
 د) دارایی‌های پدر در خانواده کهن ایرانی، قابل تقسیم و یا انتقال بود و پس از مرگ در اختیار همسر و فرزندان قرار می‌گرفت.

- ۱) ب، ج ۲) الف، ب ۳) الف، ج ۴) ج و د

۶۵ - کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب بیانگر پاسخ موارد زیر است؟

الف) کار اصلی دبیران این سلسله، نگارش فرمان‌ها و نامه‌ها بود.

ب) جشنی بود که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.

- ۱ اشکانیان - گاهنبارها ۲ ساسانیان - جشن سده ۳ ساسانیان - گاهنبارها ۴ اشکانیان - جشن سده

۶۶ - کدام گزینه درباره جایگاه و موقعیت زنان در ایران باستان صحیح می‌باشد؟

- ۱ در بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط موبدان تدوین شده است، موقعیت اجتماعی زنان، پایین‌تر از مردان قرار می‌گیرد.
 ۲ لوح‌های گلی کشف شده از نقش رستم، بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند.
 ۳ در قسمت‌هایی از اوستا که منسوب به زرتشت است، زنان و مردان را از نظر جایگاه و موقعیت اجتماعی دارای تفاوت‌های بسیار می‌بیند.
 ۴ جایگاه و حقوق زنان به‌عنوان نیمی از جامعه در دوران باستان، تحت تأثیر آموزه‌های دین زرتشتی و فرهنگ طبقه خواص قرار داشت.

۶۷ - عبارت زیر معرف اوضاع زنان در کدام دوره ایران باستان است؟

تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از کارگاه‌ها برعهده زنان بود و مردان زیردست آنان بودند.

- ۱ سلوکیان ۲ اشکانیان ۳ ساسانیان ۴ هخامنشیان

۶۸ - شاهان هخامنشی به منظور پیشرفت و توسعه کشاورزی، چه اقداماتی به عمل آوردند؟

- ۱ کندن قنات و احداث بند و سد بر روی رودها و حفر نهرهای انتقال آب به زمین‌های کشاورزی
 ۲ واگذاری زمین‌های زراعی به اشراف و روحانیون بزرگ و متولیان معبدها و آتشکده‌ها
 ۳ اتحاد زمین‌های کوچک و به وجود آوردن زمین‌های بزرگ زراعی
 ۴ واگذاری سود و سهم بیشتری از محصول به زمین‌داران

۶۹ - مقیاس پیمانه متعلق به چه دوره‌ای است و از چه نظر اهمیت داشت؟

- ۱ ساسانی - زیرا در آن روزگار مقدار مواد خوراکی را به‌جای وزن، پیمانه می‌کردند.
 ۲ اشکانی - زیرا معیار و واحد وزن دیگری وجود نداشت.
 ۳ هخامنشی - زیرا در آن روزگار مقدار مواد خوراکی را به‌جای وزن، پیمانه می‌کردند.
 ۴ هخامنشی - زیرا برای اندازه‌گیری و وزن کردن اجناس به کار می‌رفت.

۷۰ - هر یک از گزاره‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام مورد است؟

الف) سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و فراتر از آن اعتبار داشت.

ب) یکی از اهالی آسیای صغیر که توسط داریوش مامور کشف مسیرهای آبی شد.

ج) از مقام‌های عالی‌رتبه دربار ساسانی که رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت.

- ۱ داریوش - واستریوشان سالار - اسکیلاسک ۲ کورش - اسکیلاسک - واستریوشان سالار
 ۳ کورش - واستریوشان سالار - اسکیلاسک ۴ داریوش - اسکیلاسک - واستریوشان سالار

۷۱ - کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

- الف) یکی از منابع مهم درآمد سلسله‌های حکومتی چه بود؟
 ب) کدام عامل منجر به آشنایی اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی با زندگی شهری و روستایی شد؟
 پ) کدام اقدام شاهان هخامنشی در جهت توسعه و پیشرفت کشاورزی بود؟
 ت) مسئول گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی در حکومت ساسانیان چه مقامی بود؟

۱) مالیات‌های بخش کشاورزی - تماس و همزیستی آریایی‌ها با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین - معافیت از پرداخت مالیات تا پنج سال برای تشویق به آبادانی زمین‌های بایر - واستریوشان سالار

۲) اهلی کردن حیوانات - آموزه‌های زرتشت و تشویق به کشت و کار و زندگی شبانی - معافیت از پرداخت مالیات تا پنج سال برای تشویق به آبادانی زمین‌های بایر - اسکیلاکس

۳) مالیات‌های بخش کشاورزی - آموزه‌های زرتشت و تشویق به کشت و کار و زندگی شبانی - تأمین مخارج سنگین احداث و نگهداری قنات و سدها - اسکیلاکس

۴) اهلی کردن حیوانات - تماس و همزیستی آریایی‌ها با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین - تأمین مخارج سنگین احداث و نگهداری قنات‌ها و سدها - واستریوشان سالار

۷۲ - کدام گزینه منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان محسوب می‌شد؟

- ۱) مالیات بازرگانان جاده ابریشم
 ۲) اجاره‌بهای اسب و چارپایان
 ۳) درآمد تجارت دریایی در خلیج فارس
 ۴) مالیت و اجاره‌بهای کشتزارهای آذربایجان

۷۳ - کدام مورد از عوامل مکتوب کردن اوستای شفاهی توسط موبدان زرتشتی نمی‌باشد؟

- ۱) به جهت تحولات دینی این عصر
 ۲) پیشرفت دین مسیح در قلمروی ساسانی
 ۳) در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف
 ۴) گسترش و پیشرفت دین بودایی در قلمروی ساسانی

۷۴ - مانی در چه کتابی عقاید خود را نوشت و به چه کسی هدیه کرد؟ مانی توسط کدام پادشاه ساسانی کشته شد؟

- ۱) ارژنگ - شاپور یکم - بهرام یکم
 ۲) بندهش - شاپور دوم - بهرام دوم
 ۳) شاپورگان - شاپور یکم - بهرام یکم
 ۴) دینکرد - شاپور دوم - بهرام دوم

۷۵ - به ترتیب کدام عبارت صحیح یا غلط می‌باشد؟

- الف) برخی از پادشاهان اشکانی، به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند.
 ب) فرهاد دوم اشکانی دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود.
 پ) در عهد اشکانی، ستایش آناهیتا به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت.
 ت) شاهزاده‌های از خاندان اشکانی برای نخستین بار کتاب‌های بودایی را به زبان چینی ترجمه کرد.
- ۱) ص - غ - ص - غ
 ۲) غ - ص - غ - ص
 ۳) ص - غ - غ - ص
 ۴) غ - ص - ص - غ

۷۶ - کوشش اسکندر مقدونی و شاهان سلوکی در ترویج زبان، فرهنگ و باورهای یونانی در ایران چه نتیجه‌ای داشت؟

- ۱) در دوران هخامنشی علاوه بر اهوره مزدا، خدایان کهن ایرانی هم ستایش می‌شدند.
 ۲) بیشتر ایرانیان بر دین، سنت‌ها، آداب و رسوم نیاکان خود باقی ماندند.
 ۳) اسکندر مقدونی و شاهان سلوکی به تقلید از یونانیان معابدی را برای آناهیتا ساختند.
 ۴) معابدشان غارت و به خدایان ایرانی اهانت شد.

۷۷ - به ترتیب نام آتشکده ویژه شاهان و کشاورزان دوره ساسانیان در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- ۱) آذرگشنسپ در خراسان - آذر برزین مهر در فارس
 ۲) آذر فرنگ در فارس - آذر برزین مهر در خراسان
 ۳) آذرگشنسپ در آذربایجان - آذر برزین مهر در خراسان
 ۴) آذر فرنگ در آذربایجان - آذرگشنسپ در فارس

۷۸ - در ایران باستان داستان‌ها و تعالیم و بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می‌شد.

- ۱) نوشتن - دینی - ادبی
 ۲) نقل شفاهی - دینی - ادبی
 ۳) نقل شفاهی - علمی - آموزشی
 ۴) افسانه‌سرایی - علمی - ادبی

۷۹ - در ایران باستان کدام موارد کتابت می‌شدند؟

- ۱) اسناد مربوط به دین و تا حدودی اقتصاد
 ۲) اسناد مربوط به دین و تا حدودی اسناد سیاست
 ۳) اسناد مربوط به سیاست و تا حدودی اقتصاد
 ۴) اسناد مربوط به اقتصاد و تا حدودی فرهنگ

۸۰ - در زمان کدام پادشاه ساسانی و در نتیجه چه عاملی، جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد؟

- ۱) خسرو انوشیروان - مبادلات فرهنگی با هند و روم
 ۲) خسرو پرویز - مبادلات فرهنگی با هند و یونان
 ۳) خسرو انوشیروان - تبادل دانشمندان و علوم با آسیای صغیر
 ۴) قباد - مبادلات فرهنگی با هند و روم

۸۱ - هر کدام از موارد به ترتیب مرتبط با موارد کدام گزینه می‌باشد؟

الف) در زمان فرمانروایی او مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت.

ب) زبان پارسی یا پهلوی اشکانی در این مناطق ایران متداول بود.

پ) از این دوران آثار بیشتری به خط و زبان فارسی میانه در موضوعات مختلف به دست ما رسیده است.

ت) این نوع زبان دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید.

- ۱) خسرو انوشیروان - شمال و شمال شرق - ساسانیان - فارسی میانه
 ۲) شاپور اول - جنوب و جنوب غرب - اشکانیان - پارسی
 ۳) شاپور اول - شمال و شمال شرق - اشکانیان - پهلوی اشکانی
 ۴) خسرو انوشیروان - جنوب و جنوب غرب - ساسانیان - پهلوی ساسانی

۸۲ - در دوران ساسانی، آموزگاری، به عنوان یک شغل رسمی به چه کسانی اختصاص داشت و کدام پادشاه ساسانی علاقه زیادی به مباحث فلسفی و دینی نشان می‌داد؟

- ۱) دیربان - خسرو انوشیروان
 ۲) موبدان - خسرو پرویز
 ۳) دیربان - خسرو پرویز
 ۴) موبدان - خسرو انوشیروان

۸۳ - تنها تندیس انسانی باقی مانده از دوره هخامنشیان متعلق به کیست و از چه ناحیه‌ای به دست آمده است؟

- ۱) کورش بزرگ - پاسارگاد
 ۲) داریوش یکم - شوش
 ۳) داریوش یکم - آپادانا
 ۴) کورش بزرگ - اکباتان

۸۴ - کدام گزینه با توجه به توضیح داده شده نادرست است؟

- ۱) در زمان کهن تعدادی از یونانیان پس از مهاجرت به میهن ما شهرهای جدیدی بر پایه اصول معماری یونانی ساختند. ← سلوکیان
 ۲) پس از سقوط ساسانیان و ورود اسلام به ایران، هنر اسلامی، تأثیر بسزایی از هنر این حکومت پذیرفت. ← هخامنشی
 ۳) معبد آناهیتا در این شهر قرار دارد. ← کنگاور
 ۴) معروف‌ترین نقش برجسته دوره ساسانی است. ← طاق بستان

۸۵ - کدام قوم در عصر باستان در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با دشمنان خارجی خود قلعه‌های مستحکم ساختند و یونانیان به پایتخت این قوم چه می‌گفتند؟

- ۱) اشکانی‌ها - صدرروازه
 ۲) اشکانی‌ها - هگمتانه
 ۳) مادی‌ها - اکباتان
 ۴) مادی‌ها - اسپدانه

۸۶ - قدیم‌ترین بنای دوران هخامنشی در برجای مانده است و پیکره بدون سر متعلق به داریوش یکم در از زیر خاک بیرون آورده شده است و معبد آناهیتا در شهر واقع شده است و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی در کشور عراق است.

- ۱) پاسارگاد - شوش - کنگاور - موصل
 ۲) تخت جمشید - پاسارگاد - صدرروازه - بغداد
 ۳) پاسارگاد - پاسارگاد - کنگاور - بغداد
 ۴) تخت جمشید - شوش - صدرروازه - موصل

۸۷ - معماری ساسانی با ساخت چه بنایی آغاز شد؟

- ۱) کاخ تیسفون در کنار رود دجله
 ۲) کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس
 ۳) معبد آناهیتا در کنگاور کرمانشاه
 ۴) با کاخ الحضر در شهر هترای عراق کنونی

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:
گزینه ۱: هجری قمری - مصری
گزینه ۲: بابلی - بابلی
گزینه ۳: بابلی - مصری
گزینه ۴: مصری - مصری
- ۲ - گزینه ۱ امروزه از نقشه‌های تاریخی برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه‌های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌شود. یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه‌ی تاریخ است.
- ۳ - گزینه ۳ مردمان بین‌النهرین (میان رودان) و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند. در بین‌النهرین و به خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری «خورشیدی-قمری» رایج بود. در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
- ۴ - گزینه ۱ در گاه‌شماری «اوستایی»، ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.
- ۵ - گزینه ۲ تشریح گزینه‌های نادرست:
پ) در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.
ت) رومیان از همان آغاز گاه‌شماری دقیقی نداشتند.
- ۶ - گزینه ۳ تشریح عبارت‌های نادرست:
الف) گاه‌شماری مصری این ویژگی را دارد.
ب) در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی رایج بود.
ت) با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در دو قرن اخیر، مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند.
- ۷ - گزینه ۴ یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.
- ۸ - گزینه ۴ نخستین گام باستان‌شناسان، شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی است. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان به شمار می‌رود و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.
- ۹ - گزینه ۲ غارها، گورستان‌ها و آرامگاه‌ها از جمله مکان‌های باستانی مورد توجه و علاقه‌ی باستان‌شناسان هستند. اشیای داخل گورهای باستانی و هم‌چنین شیوه‌ی تدفین مردگان، معماری و مصالح آرامگاه‌ها، اطلاعات ارزنده‌ای را در باره‌ی نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی مردمان و جوامع گذشته ارائه می‌دهند.
- ۱۰ - گزینه ۴ گاهی برخی از آثار و بناهای تاریخی به‌صورت اتفاقی و اغلب در نتیجه فعالیت‌های کشاورزی و عمرانی یا بروز پدیده‌های طبیعی مانند سیل و زمین‌لرزه، از دل زمین نمایان شده و نظر باستان‌شناسان را به خود جلب کرده‌اند. آرامگاه شی‌هوانگ تی، امپراتوری چین باستان با ۸۰۰۰ مجسمه سرباز این آرامگاه در سال ۱۹۷۴م. به‌طور اتفاقی توسط تعدادی از کشاورزان چینی که مشغول کندن چاه بودند، کشف شد. سنگ‌نوشته روزتا که با خطوط مصر باستان (هیروگلیف و دموتیک) و نیز خط یونانی نگارش یافته، به‌طور اتفاقی توسط سربازان فرانسوی که در زمان ناپلئون مصر را اشغال کرده بودند، کشف شد.
- ۱۱ - گزینه ۲ الف) هدف علم باستان‌شناسی، شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ اوست.
ب) نقاشی‌ها و اشیاء کشف‌شده از غارها منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ به‌شمار می‌روند.
پ) به جاهایی که باستان‌شناسان در آنجا آثار باستانی و تاریخی را مطالعه و در مواردی کشف می‌کنند، مکان باستانی می‌گویند.
- ۱۲ - گزینه ۴ مکان‌های باستانی و تاریخی از نظر شکل و وسعت متفاوت‌اند. برخی از آن‌ها سکونتگاه روستایی یا شهری هستند که چند هکتار وسعت دارند؛ مانند شهر سوخته در ایران و شهر پمپئی در ایتالیا.
اشیایی که از داخل گورهای باستانی به‌دست آمده‌اند و در موزه‌های جهان به نمایش گذاشته شده‌اند، یکی از جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین آثار موزه‌ای هستند.
- ۱۳ - گزینه ۴ - گام دوم فعالیت باستان‌شناسی عبارت است از حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری که در دل خاک قرار گرفته‌اند.
- اگر در این مرحله باستان‌شناسان به بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه آن را مشخص می‌کنند.
- ۱۴ - گزینه ۲ علاوه بر سنگ، استخوان و چوب نیز مواد دیگری بودند که مردمان پیش از تاریخ برای ابزارسازی استفاده می‌کردند.
- ۱۵ - گزینه ۴ پسر یا هرکدام از اعضای خانواده فرعون (حتی همسر آنان) می‌توانست جانشین فرعون‌ها شود.
- ۱۶ - گزینه ۳ ساکنان منطقه‌ی بین‌النهرین با حفر آبراه‌ها و ایجاد آبگیرهای متعدد، زمین‌های وسیعی را در اطراف رودهای دجله و فرات به زیر کشت بردند؛ زیرا در این منطقه به دلیل کمبود بارندگی، امکان کشت دیم وجود نداشت. رسوبات رودها (اروندرو، کارون و...) موجب به وجود آمدن دشت‌های حاصل‌خیزی شده است که مهد یکی از کهن‌ترین تمدن‌ها بوده‌اند.
- ۱۷ - گزینه ۴ الف) مردم بین‌النهرین از جمله سومریان خدایان متعددی می‌پرستیدند و اعتقاد داشتند که هر شهر از آن خدایی است.
ب) سارگن فرمانده قوم آکدی، امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت.
پ) بخش عمده‌ای از شهرت حمورابی فرمانروای سلسله بابل قدیم (اموری) به خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او برجای مانده و به‌عنوان نخستین سند قانون‌گذاری جهان به‌شمار می‌رود.
ت) مصریان به زندگی بعد از مرگ باور داشتند و معتقد بودند که روح پس از مرگ مدتی سرگردان می‌ماند و سپس به جسم انسان بازمی‌گردد.
ث) تصویر صورت سؤال، لوح گلی یکی از فرمانروایان سومری را نشان می‌دهد.
- ۱۸ - گزینه ۴ جغرافیای تمدن بین‌النهرین شامل سرزمین‌های سمت غرب فلات ایران می‌شود و اولین شهرها در ناحیه جنوبی بین‌النهرین، معروف به سومر به وجود آمدند.

- ۱۹ - گزینه ۱ یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ افروختن آتش و به کار گرفتن آن بود. ابداع تیروکمان، ابزارهای ترکیبی، گسترش صید آبریان و پرندگان مربوط به دوره فراپارینه سنگی است.
- ۲۰ - گزینه ۳ در حدود ۲۴۰۰ ق.م، قوم اکد که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست به فرماندهی سارگن بر کشور- شهرهای سومری مسلط شد. سارگن سپس سرتاسر بین‌النهرین را به فرمان خود آورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. این امپراتوری، مردم اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحد کرد و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.
- ۲۱ - گزینه ۴ نواحی استوایی و مرطوب جنوب هند زیر سلطه آریایی‌ها درنیامدند و قومی تیره‌پوست موسوم به دراویدی‌ها - تا قرن‌ها - در آنجا به زندگی مستقل خود ادامه دادند.
- ۲۲ - گزینه ۳ تشریح عبارت‌های نادرست:
(ب) ساکنان تمدن سند به کشت محصولات چون گندم، جو و پنبه می‌پرداختند و به پرورش دام به‌ویژه گاو میش می‌پرداختند.
(ث) شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی نشان داده است که ساکنان تمدن دره سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.
- ۲۳ - گزینه ۴ وظیفه حفظ سرودهای وداها از گزند فراموشی، تعلیم آموزه‌های دینی و اجرای آداب مذهبی، بر عهده افرادی بود که به برهن شهرت داشتند. آیین برهنی آداب و مناسک دشواری را بر پیروان خود تحمیل می‌کرد که قربانی کردن از جمله رسوم سخت و پیچیده آن بود.
- ۲۴ - گزینه ۲ در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.
- ۲۵ - گزینه ۲ پس از مرگ شی‌هوانگ‌تی، چین دچار آشوب و جنگ داخلی شد و اندکی بعد سلسله هان روی کار آمد.
- ۲۶ - گزینه ۲ یکی دیگر از اقدام‌های مهم شی‌هوانگ‌تی، امپراتور سلسله چه این، تکمیل دیوار بزرگ چین بود. در دوران سلسله هان، آیین بودا به چین راه یافت و اساس تعلیم کنفوسیوس این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج کنند.
- ۲۷ - گزینه ۳ یونان و به‌ویژه شهر آتن زادگاه فلسفه و پیشگام تفکر فلسفی محسوب می‌گردد.
- ۲۸ - گزینه ۲ با گرویدن کنستانتین به دین مسیحیت، این دین در امپراتوری روم رسمیت پیدا کرد.
- ۲۹ - گزینه ۲ از میان مهم‌ترین دولت - شهرهای یونانی (آتن و اسپارت)، آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی علمی و هنری بود و در جنگ‌های پلوپونزی که میان آتن و اسپارت رخ داد حکومت هخامنشی به طور پنهانی به اسپارت کمک مالی می‌کرد. جنگ پلوپونزی سرانجام با پیروزی اسپارت پایان یافت.
- ۳۰ - گزینه ۴ تصویر «معبد پارتون در آکروپولیس» را نشان می‌دهد و سنگ نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم که شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌نماید.
- ۳۱ - گزینه ۲ رومیان با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و نظام دولت-شهری، جمهوری روم را تأسیس کردند. ریاست قوه اجرائی به دو کنسول اعطا می‌شد که از میان اعضای سنا برای دوره یکساله، بدون تکرار، انتخاب می‌شدند و روم غربی در ۴۷۵ م. در اثر هجوم اقوام بیابانگرد نابود شد.
- ۳۲ - گزینه ۲ الف) از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م، یونان دچار انحطاطی شد که مورخان آن را «عصر تاریکی» نامیده‌اند.
(ب) اسپارت جامعه‌ای نظامی گرا و جنگاور بود اما آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم‌سالاری (دموکراسی) به‌شمار می‌رفت.
(پ) فرمانروایان دولت - شهرهای یونانی همواره می‌کوشیدند نفوذ و سلطه سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خود را تا آن سوی مرزهای این کشور گسترش دهند. آسیای صغیر (ترکیه امروزی) از جمله مناطقی بود که دولت - شهرهای یونانی به‌منظور گسترش قلمرو و توسعه نفوذ فرهنگی و اقتصادی خود به آنجا یورش بردند.
(ت) پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران دولت - شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، به‌سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.
- ۳۳ - گزینه ۲ الف) نگارش نخستین قانون یونان توسط سولون
(ب) دیکتاتوری ژولیوس سزار و قتل او
(پ) سقوط امپراتوری روم غربی
(ت) جنگ‌های ایران و یونان
(ث) قیام بردگان به رهبری اسپارتاکوس
- ۳۴ - گزینه ۲ عمده منابع نوشتاری غیرایرانی را کتاب‌های مورخان یونانی و رومی تشکیل می‌دهد که در صدر آنها، کتاب تاریخ هرودت قرار دارد.
- ۳۵ - گزینه ۱ کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقاتی که در دو‌یست سال گذشته صورت گرفت، نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یک‌جانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.
- ۳۶ - گزینه ۱ در زمان محمدشاه قاجار، یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد. عموم مورخان تا دو‌یست سال پیش، در میان سلسله‌های حکومتی ایران باستان، تنها از تاریخ ساسانیان اطلاع و شناخت نسبتاً در خور توجهی داشتند و سلسله و شاهان اشکانی را تا حدودی می‌شناختند.
- ۳۷ - گزینه ۴ تشریح عبارت‌های نادرست:
الف) محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن بوده و مطالب راجع به دوره ساسانی در آنها با واقعات تاریخی انطباق دارد.
ب) سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم، شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند.
- ۳۸ - گزینه ۳ تا حدود دو قرن پیش و قبل از اینکه خط میخی رمزگشایی و خوانده شود و کاوش‌های باستان‌شناسی آغاز گردد، آگاهی و درکی که ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود داشتند، به مراتب متفاوت از آگاهی و شناختی بود که امروزه وجود دارد.
- ۳۹ - گزینه ۳ ساکنان فلات ایران در زمینه صنایع و هنرهای گوناگونی مانند سفالگری، فلزکاری، بافندگی و خانه‌سازی نیز به پیشرفت‌ها و موفقیت‌های چشمگیری دست یافتند.
- ۴۰ - گزینه ۳ دوران تاریخی فلات ایران (از پنج هزار سال پیش تاکنون) با تاریخ تمدن ایلام شروع می‌شود.
- ۴۱ - گزینه ۲ سرزمین اصلی ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود.
- ۴۲ - گزینه ۴ حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م دچار انحطاط و فراموشی شد و شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجه یورش آشوربانیپال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله «هخامنشیان»، دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت. جنگ‌های ایران و یونان در دوره حکومت هخامنشیان اتفاق افتاد.

- ۴۳ - گزینه ۱ الف) شهر شوش، که در اثر یورش آشوریانیال با خاک یکسان شده بود، در دوران سلسله هخامنشیان دوباره شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت. ایلامیان در بخش شرقی قلمرو خود واقع در استان فارس امروزی نیز پایتخت دیگری به نام انشان یا انزان داشتند.
- ب) از جمله محبوب‌ترین خدایان ایلامی اینوشیناک به معنی خدای شهر شوش بود، معبد چغازنبیل، ستایشگاه این خدا محسوب می‌شد که در نزدیکی شهر شوش قرار دارد.
- ۴۴ - گزینه ۳ اقوام آریایی در حدود ۱۵۰۰ ق.م وارد فلات ایران شدند. گروهی از آنان به سمت مرکز و غرب آن پیشروی کرده و در مناطق مختلف آن مستقر شدند.
- ۴۵ - گزینه ۲ تصویر(الف)، تخت جمشید - دروازه ملل - نماد حکومت جهانی هخامنشیان تصویر(ب)، تخت جمشید - نقش برجسته‌ی داریوش بزرگ
- ۴۶ - گزینه ۴ برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است و در دوران فرمانروایی اردشیر دوم مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد و در زمان فرمانروایی مهرداد دوم قلمرو اشکانیان به نهایت وسعت خود رسید. ???
- ۴۷ - گزینه ۳ یورش‌ها و غارتگری‌های پیاپی آشوریان زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد. پس از آن دهیوک شهر هگمتانه یا اکباتان را بنا کرد و آن را مرکز حکومت خود قرار داد. حکومت ماد در زمان فرمانروایی هوخشتر، سومین پادشاه مادی، به اوج قدرت رسید.
- ۴۸ - گزینه ۲ الف) لشکرکشی به آسیای صغیر
- ب) دریاچه آرال
- پ) فتح بابل توسط کوروش بزرگ - فتح مصر توسط کمبوجیه - جنگ‌های ایران و یونان - شکست و قتل کوروش کوچک از اردشیر دوم
- ۴۹ - گزینه ۳ الف) آستیاگ ب) داریوش بزرگ پ) اردشیر دوم ت) کمبوجیه
- ۵۰ - گزینه ۴ حکومت ساسانیان با اقدامات شاپور یکم و شاپور دوم، گسترش یافت و تثبیت شد.
- ۵۱ - گزینه ۱ خسرو پرویز، فرزند هرمز بود که با حمایت امپراتوری روم به مسند پادشاهی نشست.
- ۵۲ - گزینه ۳ الف) در زمان پادشاهی قباد یکم، حکومت ساسانی با جنبشی اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک مواجه شد. ب) در زمان اشکانیان فرماندهی سپاه ایران را در جنگ حران، سردار بی‌باک و شجاع ایرانی، سورنا بر عهده داشت. پ) درباری دین مادی‌ها شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد آن‌ها اهوره مزدا و برخی از خدایان کهن ایرانی همچون میترا را ستایش می‌کرده‌اند. ت) در زمان پادشاهان هخامنشی مردم در پیروی از دین آزاد بودند.
- ۵۳ - گزینه ۴ الف) سلوکوس، چند سال بعد پایتخت خود را از سلوکیه به انطاکیه در شمال سوریه منتقل کرد. ب) پایتخت اشکانیان به ترتیب عبارت بودند از: شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر صدروازه در حوالی دامغان و شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی. پ) بابک، پدر اردشیر، در پارس اعلام استقلال کرد.
- ت) در زمان جانشین خسروانوشیروان، هرمز چهارم، اختلاف و نزاع سیاسی در دربار ساسانیان اوج گرفت و یکی از سرداران مشهور به نام بهرام چوبین، با پشتیبانی بزرگان علیه پادشاه سر به شورش برداشت و او را از قدرت برکنار نمود و خود به جای او به پادشاهی نشست. ??
- ث) نقش برجسته خسرو پرویز در طاق بستان، کرمانشاه واقع شده است.
- ۵۴ - گزینه ۳ در زمان پادشاهی قباد یکم، حکومت ساسانی با جنبش اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک مواجه شد. مزدک طرفدار برابری مردم در بهره‌مندی از منابع اقتصادی و اجتماعی بود.
- ۵۵ - گزینه ۲ در زمان قباد یکم، حکومت ساسانی با جنبش اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک مواجه شد.
- ۵۶ - گزینه ۳ زیرا قلمروی هخامنشیان سرزمینی پهناور و متشکل از سرزمین‌های گوناگون با اقوام، فرهنگ‌ها و آداب و رسوم مختلف بود.
- ۵۷ - گزینه ۱ خاندان کارن (یا قارن) در نهاوند حضور داشتند.
- ۵۸ - گزینه ۲ یکی از اقدام‌های بزرگ داریوش یکم تأسیس نیروی دریایی بود. اودرزمینه نظامی، نیروی ویژه ده هزار نفری به نام سپاه جاویدان را تشکیل داد.
- ۵۹ - گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:
- الف) پادشاهان سلسله ساسانیان تشکیلات اداری را انسجام و نظم بخشیدند.
- ب) اشکانیان دارای دو مجلس بودند که اعضای آن پادشاه را در امر حکمرانی یاری می‌کردند.
- ج) شاهان هخامنشی، خود را بی‌نیاز از مشورت با بزرگان و مشاوران نمی‌دانستند.
- د) در دوران سلوکیان، قدرت و مناصب مهم سیاسی، اداری و نظامی در اختیار یونانیان بود.
- ۶۰ - گزینه ۳ در رأس تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان پادشاه قرار داشت و در زمان داریوش یکم حکومت هخامنشی به نهایت گسترش خود رسید و دیوان شاهی وظیفه مهم نگارش، تنظیم، ثبت و نگهداری نامه‌ها، اسناد و نوشته‌های دولتی را برعهده داشت.
- ۶۱ - گزینه ۴ - کوروش بزرگ از طریق مشارکت دادن اقوام و ملت‌های تابعه در اداره حکومت هخامنشی، وفاداری و پشتیبانی آنان را نسبت به خود جلب کرد. - نظام سیاسی - اداری که داریوش یکم ایجاد کرد، به دو بخش تشکیلات اداری مرکزی و تشکیلات استانی یا ساتراپی تقسیم می‌شد.
- ۶۲ - گزینه ۳ برگزاری جشن‌های گوناگون، فرصتی برای مردم بود که ضمن شادی، تفریح و معاشرت با یکدیگر، وفاداری خود را به پادشاه ابراز کنند.
- ۶۳ - گزینه ۱ الف) تقسیم‌بندی اجتماعی بر پایه شغل و پیشه افراد، میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به‌شمار می‌رفت. ب) با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش قشرهای اجتماعی، دامنه اختیارات و قدرت پدر در خانواده کاهش یافت. ج) ویژگی برجسته جشن‌های باستانی، عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود. این جشن‌ها، تأثیر بسزایی بر اتحاد و انسجام ایرانیان در طول تاریخ داشته و عامل مؤثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است.
- ۶۴ - گزینه ۳ تشریح عبارت‌های نادرست:
- ب) جنبش مزدک در زمان قباد، پایه‌های نظام طبقاتی ساسانی را به شدت لرزاند.
- د) دارایی‌های خانواده که در اختیار پدر قرار داشت، قابل تقسیم و یا انتقال نبود و پس از مرگ او در اختیار پسر ارشد به‌عنوان رئیس جدید خانواده قرار می‌گرفت.
- ۶۵ - گزینه ۳ الف) کار اصلی دبیران در دوره ساسانیان، نگارش فرمان‌ها، نامه‌ها، اسناد و ثبت و ضبط آنها بود. ب) جشن گاهنبارها شش جشنی بود که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت (آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان)، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.

۶۶ - گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: لوح‌های گلی کشف شده از تخت جمشید، بیانگر آن است که در زمان هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوق برابر کار می‌کردند.

گزینه ۳: در قسمت‌هایی از اوستا که منسوب به زرتشت است، تفاوت چندانی میان زن و مرد وجود ندارد.

گزینه ۴: جایگاه و حقوق زنان به‌عنوان نیمی از جامعه در دوران باستان، تحت تأثیر آموزه‌های دین زرتشتی و فرهنگ عمومی قرار داشت.

۶۷ - گزینه ۴ - در زمان هخامنشیان زن و مرد در کنار هم و با حقوق برابر کار می‌کردند. تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشتند و مردان زیردست آنان کار می‌کردند.

۶۸ - گزینه ۱ شاهان هخامنشی به کشاورزی توجه زیادی داشتند و به‌منظور پیشرفت و توسعه کشاورزی، افرادی که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند. از دیگر اقدامات مهم هخامنشیان برای توسعه کشاورزی، کندن قنات، احداث بند و سد بر روی رودها و حفر نهرهای انتقال آب در سرتاسر قلمروی خود بود.

۶۹ - گزینه ۳ مقیاس پیمان‌ه متعلق به دوره هخامنشی است؛ زیرا در آن روزگار مقدار مواد خوراکی را به‌جای وزن، پیمان‌ه می‌کردند.

۷۰ - گزینه ۴ الف) داریوش

ب) اسکندر

ج) واستریوشان سالار

۷۱ - گزینه ۱ الف) مالیات‌های بخش کشاورزی یکی از منابع مهم درآمد سلسله‌های حکومتی بوده است.

ب) اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی بی‌تجربه، بعد از ورود به ایران، در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بسن‌النهرین، کم‌کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند.

پ) شاهان هخامنشی، به‌منظور تشویق کشاورزی، افرادی را که اقدام به آبادانی زمین‌های بایر می‌نمودند تا پنج سال، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

ت) یکی از مقام‌های عالی مرتبه دربار ساسانی که عنوان واستریوشان سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت و مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی را برعهده داشت.

۷۲ - گزینه ۴ مالیات و اجاره‌بهای کشتزارهای آسورستان منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان به حساب می‌آمد.

۷۳ - گزینه ۴ تحولات دینی عصر ساسانی از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمروی ساسانیان و درگرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان عقاید مختلف، موجب شد تا موبدان برای در اختیار داشتن سنگ و مدرک قابل استناد، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند.

۷۴ - گزینه ۳ مانی عقاید خود را در کتابی به نام شاپورگان نوشت و به شاپور یکم هدیه کرد. او سرانجام در زمان بهرام یکم به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد.

۷۵ - گزینه ۳ تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) بلاش یکم اشکانی دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود.

(پ): در عهد اشکانی ستایش ایزدمهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت.

۷۶ - گزینه ۲ اسکندر مقدونی و شاهان سلوکی کوشش بسیار کردند تا زبان، فرهنگ و باورهای یونانی را در ایران ترویج کنند اما بیشتر ایرانیان بر دین، سنت‌ها، آداب و رسوم نیاکان خود باقی ماندند.

۷۷ - گزینه ۳ آتشکده آذربایجان مهر در خراسان مخصوص کشاورزان و آذرگشنسپ در آذربایجان ویژه شاهان از آتشکده‌های شکوهمند دوره ساسانیان به‌شمار می‌رود.

۷۸ - گزینه ۲ در ایران باستان نقل شفاهی داستان‌ها و تعالیم دینی و ادبی بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می‌شد.

۷۹ - گزینه ۳ در ایران باستان، تنها اسناد مربوط به سیاست و تا حدودی اقتصاد را کتابت می‌کردند.

۸۰ - گزینه ۱ در زمان فرمانروایی خسروانوشیروان مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجه آن، جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.

۸۱ - گزینه ۱ الف) در زمان فرمانروایی خسروانوشیروان مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت. ب) زبان پارتی یا پهلوی اشکانی در مناطق شمال و شمال شرق ایران متداول بود.

پ) از دوران ساسانیان آثار بیشتری به خط و زبان فارسی میانه (پهلوی ساسانی) در موضوعات مختلف به دست ما رسیده است.

ت) زبان پهلوی ساسانی (فارسی میانه) دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید.

۸۲ - گزینه ۴ در دوران ساسانی، آموزگاری به‌عنوان یک شغل رسمی به موبدان اختصاص داشت. انوشیروان علاقه زیادی به مباحث فلسفی و دینی نشان می‌داد.

۸۳ - گزینه ۲ تنها تدیس انسانی باقی‌مانده از دوره هخامنشیان که بزرگ‌تر از اندازه طبیعی ساخته شده، پیکره بدون سر متعلق به داریوش یکم است که در شوش از زیرخاک بیرون آورده شده است.

۸۴ - گزینه ۲ پس از سقوط ساسانیان و ورود اسلام به ایران، هنر اسلامی، تأثیر بسزایی از هنر ساسانی پذیرفت.

۸۵ - گزینه ۳ مادی‌ها در قلعه‌سازی تبحر زیادی داشتند و برای مقابله با دشمنان خارجی خود به‌ویژه آشوریان، قلعه‌های مستحکم ساختند. پایتخت مادی‌ها شهر هگمتانه، همدان امروزی بود که یونانیان به آن اکباتان می‌گفتند.

۸۶ - گزینه ۱ قدیمی‌ترین بنای دوران هخامنشی در پاسارگاد برجای مانده است. پیکره بدون سر متعلق به داریوش یکم در شوش از زیر خاک بیرون آورده شده است. معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه واقع شده است. کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق است.

۸۷ - گزینه ۲ معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج رسید.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۲	۱۴ - ۲	۲۷ - ۳	۴۰ - ۳	۵۳ - ۴	۶۶ - ۱	۷۹ - ۳
۲ - ۱	۱۵ - ۴	۲۸ - ۲	۴۱ - ۲	۵۴ - ۳	۶۷ - ۴	۸۰ - ۱
۳ - ۳	۱۶ - ۳	۲۹ - ۲	۴۲ - ۴	۵۵ - ۲	۶۸ - ۱	۸۱ - ۱
۴ - ۱	۱۷ - ۴	۳۰ - ۴	۴۳ - ۱	۵۶ - ۳	۶۹ - ۳	۸۲ - ۴
۵ - ۲	۱۸ - ۴	۳۱ - ۲	۴۴ - ۳	۵۷ - ۱	۷۰ - ۴	۸۳ - ۲
۶ - ۳	۱۹ - ۱	۳۲ - ۲	۴۵ - ۲	۵۸ - ۲	۷۱ - ۱	۸۴ - ۲
۷ - ۴	۲۰ - ۳	۳۳ - ۲	۴۶ - ۴	۵۹ - ۲	۷۲ - ۴	۸۵ - ۳
۸ - ۴	۲۱ - ۴	۳۴ - ۲	۴۷ - ۳	۶۰ - ۳	۷۳ - ۴	۸۶ - ۱
۹ - ۲	۲۲ - ۳	۳۵ - ۱	۴۸ - ۲	۶۱ - ۴	۷۴ - ۳	۸۷ - ۲
۱۰ - ۴	۲۳ - ۴	۳۶ - ۱	۴۹ - ۳	۶۲ - ۳	۷۵ - ۳	
۱۱ - ۲	۲۴ - ۲	۳۷ - ۴	۵۰ - ۴	۶۳ - ۱	۷۶ - ۲	
۱۲ - ۴	۲۵ - ۲	۳۸ - ۳	۵۱ - ۱	۶۴ - ۳	۷۷ - ۳	
۱۳ - ۴	۲۶ - ۲	۳۹ - ۳	۵۲ - ۳	۶۵ - ۳	۷۸ - ۲	